

ZAKAŻENIA WEWNĄTRZSZPITALNE

INFORMACJE DLA PACJENTÓW I SPOŁECZEŃSTWA

Co to jest zakażenie wewnątrzszpitalne?

Zakażenie wewnątrzszpitalne to zakażenie, które nastąpiło w związku z pobytem w szpitalu lub w wyniku przebytego leczenia. Zakażenia tego typu określa się także jako „zakażenia nabyte w szpitalu”. Głównym źródłem infekcji są pobyty w szpitalu, ale także leczenie w przychodni, domach opieki oraz w innych placówkach opieki zdrowotnej.

Czy zakażenia wewnątrzszpitalne są problemem służby zdrowia od niedawna?

Nie. Infekcje od zawsze były skutkiem ubocznym leczenia zwłaszcza w szpitalach. Dawniej zakażenia wewnątrzszpitalne występowały równie często, o ile nie częściej niż dziś. Nie zawsze jednak je zauważano i zgłaszano. Obecnie mamy większą świadomość dotyczącą tego typu infekcji, gdyż o wiele łatwiej jest nam je dostrzec i poinformować odpowiednie służby.

Powody, dla których zakażenia wewnątrzszpitalne wciąż stanowią problem są następujące:

- Usługi lecznicze oferuje się obecnie większej liczbie pacjentów z tak zwanej „grupy wysokiego ryzyka”, czyli osobom starszym i pacjentom z chorobami o ciężkim lub długotrwałym przebiegu.
- Skuteczniejsze metody leczenia pozwalają nam leczyć choroby, które dawniej były nieuleczalne. Z jednej strony ratują więc one ludzkie życie, z drugiej zaś mogą być jednocześnie źródłem zakażenia.
- W wyniku wzrastającego zapotrzebowania na wolne łóżka w salach szpitalnych rośnie ruch pacjentów między oddziałami.
- Zwiększone zastosowanie antybiotyków w leczeniu prowadzi do powstania nowych odpornych na antybiotyki zarazków.

Jak często występują zakażenia wewnątrzszpitalne?

Infekcja dotyka około jednego pacjenta na dziesięciu przyjętych do szpitala, chociaż statystyki zmieniają się od czasu do czasu w zależności od szpitala oraz typu pacjenta. Na przykład pacjenci na oddziałach intensywnej terapii są bardziej podatni na infekcje niż osoby na innych oddziałach ze względu na ich słaby stan zdrowia i inne czynniki podnoszące ryzyko infekcji.

Którzy pacjenci podatni są na zakażenia wewnątrzszpitalne?

Im poważniejsza choroba, a co za tym idzie dłuższa opieka medyczna, tym większe ryzyko infekcji. Zakażenia wewnątrzszpitalne są więc powszechne u pacjentów z ciężkimi chorobami oraz u osób:

- Z obszernymi ranami pooperacyjnymi lub powstałymi w wyniku oparzeń lub ciężkich wypadków.
- Podłączonych do kroplówki dożylniej lub innego urządzenia przez dłuższy okres czasu.

- Z osłabionym układem odpornościowym – mogą to być osoby leczone na białaczkę, raka lub po przeszczepie.

Niewielkie ryzyko infekcji wewnątrzszpitalnej dotyczy pacjentów niecierpiących na przewlekłe choroby i przyjmowanych do szpitala na krótki okres.

Jakie są rodzaje zakażeń wewnątrzszpitalnych?

Najczęściej występuje infekcja pęcherza moczowego i nerek w wyniku założenia cewnika lub rurki do odprowadzania moczu. Typowymi zakażeniami wewnątrzszpitalnymi są także zapalenie płuc u pacjentów przebywających na oddziale intensywnej terapii i podłączonych do respiratora; zakażenie po poważnych zabiegach operacyjnych, infekcje wynikające z zastosowania urządzeń medycznych takich jak kroplówka, a także bakteriemia (zakażenie krwi).

Jakie skutki mogą mieć zakażenia wewnątrzszpitalne?

Większość powszechnie występujących infekcji kończy się niegroźnymi chorobami łatwymi w leczeniu i niepozostawiającymi długotrwałych skutków. Jednak niektóre infekcje szpitalne są przyczyną poważniejszych chorób prowadzących do dłuższego pobytu pacjenta w szpitalu i długotrwałych powikłań. Infekcje rzadziej występujące takie jak zapalenie płuc lub zakażenie krwi mogą prowadzić do bardzo poważnych komplikacji kończących się niejednokrotnie śmiercią.

W jaki sposób zapobiega się zakażeniom wewnątrzszpitalnym i jak się je kontroluje?

Można zapobiec około jednej trzeciej infekcji tego typu. Najskuteczniejszą metodą jest oczywiście postępowanie z zachowaniem najwyższych standardów higieny rąk oraz opieki lekarskiej. Niektórzy pacjenci z infekcją szpitalną wymagają izolacji (umieszczenia pacjenta w odosobnionym pokoju gdzie nie ma kontaktu z innymi pacjentami). Większość szpitali rutynowo zajmuje się infekcjami sprawdzając w ten sposób skuteczność środków zapobiegawczych. Nie ustaje też edukacja lekarzy, pielęgniarek i innego personelu medycznego w dziedzinie higieny i zakażeń wewnątrzszpitalnych.

Gdzie mogę uzyskać dalsze informacje na temat zakażeń wewnątrzszpitalnych?

Można uzyskać je od lekarzy i pielęgniarek na oddziale a także od służb zajmujących się kontrolą infekcji na terenie szpitala. Ogólne informacje można również znaleźć na stronach internetowych podanych poniżej:

- Health Protection Surveillance Centre (Centrum Nadzoru Placówek Opieki Zdrowotnej)
www.hpsc.ie
- Health Protection Agency (Agencja Ochrony Zdrowia w Wielkiej Brytanii)
www.hpa.org.uk
- Centres for Disease Control and Prevention (Ośrodki Kontroli i Profilaktyki Chorób w Stanach Zjednoczonych)
www.cdc.gov

Opracowano w imieniu Infection Control Sub-Committee działającego w ramach programu Strategy for the Control of Antimicrobial Resistance – SARI (Strategia Kontroli Przeciwbakteryjnej).

Marzec 2006